

וביחוד שלא היתה לי ידיעה ברורה אם בעלה היקר מסכים לכך. בצעירותי הייתי מקפיד מאד ומזהירה שלא תשלח בלי ידיעת בעלה, כל שכן לעת זקנה, יש להקפיד עוד יותר לא לנגוע במה שאינו שלי. תקותי בה' יתברך בחסדיו ורחמינו שהוא ימשיך לפרנסני מתחת ידו הרחבה בכדי שאוכל להמשיך להתנהג כפי שהורגלתי מנעורי."

סיפור אחד מני רבות, מפי עד ראה ושמיעה שרשם אותו בדיוק נפלא מפיו של מרא דעובדא הקדוש פרופ' יעקב ישראל דיהאן:

רעש והמולה בשכונת "בתי מחסה" אשר בעיר העתיקה. פמליא מכובדת פלשה לפינה שקטה זו, אל בית רבי יוסף חיים צועדת הפמליא, אשר בראשה ה"ליידי סמואל", אשתו של הנציב העליון לא"י, הרברט סמואל.

ורבי חיים עומד באותה שעה ושופך צקון לחשו בתפלת המנחה בביהכ"נ הגדול אשר בחצר "בתי מחסה". בחצר בית הכנסת נתעכבה הפמליא תוך צפיה לסיום תפלתו של "הרב".

כשסיים מורנו את תפלתו, הוגד לו ע"י שליח כי ה"ליידי סמואל", מבקשת לחלות את פניו

כשיצא מורנו מבית הכנסת, נגשה אליו הליידי סמואל בנימוס רב ובהכנעה, שאלה בשלומו ומסרה למרן פריסת שלום מבעלה "סיר הרברט סמואל", בתום פגישה קצרה זו, נפרדה כל הכבודה ממורנו והלכה לה. ויהי הדבר לפלא ולשיחת היום מה פשר ביקור פתאומי זה, ומה ראתה על ככה.

למחרת, כשביקר פרופ' די האן בבית מורנו, גילה את פשר הביקור הבלתי צפוי מאתמול. ומעשה שהיה כך היה:

במסיבה חגיגית ב'מעון לבנות' של מר גולדשמיד, שבה השתתפו מסלתה ומשמנה של החברה הגבוהה של הפקידות האנגלית, ובראשם הוד מעלתו הנציב העליון לא"י הרברט סמואל, נקשרה שיחה בין הרברט סמואל והפרופ' דיהאן, כשלפתע פנה הנציב העליון לפרופ' דיהאן "הלא תגיד לי ידידי המלומד, ביני לבינך, איך זה הולם את מעמדך כאישיות בינלאומית רמת מעלה, ששמך מהולל בפי כל, להתחבר לאותה כת שמרנית הלוחמת בעקשנות נגד כל קידמה ומודרניזציה בחיים הציבוריים!?"

"לאט לך ידידי הלורד, ענהו פרופ' דיהאן, הבה ואספר לך מה שקרה איתי לפני שבועות אחדים עם ראש העדה הזאת, ותגיד לי אז אם תוכל למצוא בין כל אנשי הקידמה והאצולה שלך, אישיות טהורה ודגולה כזאת."

"עומד אני בראש קרן מיוחדת אשר מטרתה לתמוך בידי 'אנשי רוח'. בישיבה האחרונה של הנהלת הקרן, הסברתי לחבר הנאמנים שעקב טרדותי ונסיעתי לארץ ישראל, ומסיבות שונות אחרות, אני מציע לסיים את פעילות הקרן, ולמסור את שארית הסכום שבידינו לאישיות הדגולה ביותר שהכרתי מעודי, וזהו הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים"

שוכנעו נאמני הקרן, והסכימו למסור בידי את כל הסכום שנשאר ברשות הקרן, ע"מ שאעבירוה לידי אותו צדיק אשר

כל נדיב לב

כתב בספורנו, "ויבאו האנשים על הנשים. עם הנשים המתנדבות באו האנשים שלהן להסכים בנדבה, כדי שיקבלו הגבאין מהן, שאין מקבלים מן הנשים אלא דבר מועט".

בעניין הזה, מן הראוי להסמיך שני סיפורים נפלאים מהגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, כפי שמובאים בספר "האיש על החומה", הסיפור הראשון על נסוב על נקודה זו שמוזכרת כאן בספורנו מדברי הגמ' בבבא בתרא שאין לקחת צדקה מאשה בלא הסכמת בעלה, והסיפור השני גם כן מעניין זה, מראה על זהירותו המופלגת שלא לגעת בממון שאינו שלו:

מספר הרב משה בלוי בספרו: שמעתי מפי אבא מורי, שאשה אחת בהונגריה היתה חשוכת בנים, בעלה היה עשיר והיא היתה לו לעזר בהנהלת העסקים. באה האשה אל רב

העיר, ובידה סכום של ארבע מאות זהובים שהיא מבקשת לשלוח פדיון נפש לאחד הצדיקים שיתפלל עבורה לזש"ק, רב העיר אמר לה שהוא מייגע לה לשלוח את הכסף להצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד בירושלים. האשה מסרה לו את הכסף והוא שלחו אל רבינו.

כעבור שלשה שבועות, בא בעל האשה אל רב העיר בתרעומת על שקבל סכום כה גדול מאשתו לצדקה, הרב אמר שהוא חשב שהאשה עשתה זאת בידיעתו, אולם הלה תבע שהרב ידרוש חזרה מירושלים את הכסף. מאד לא נעם להרב לעשות זאת, והוא הציע לבעל האשה שאם הוא רוצה דוקא חזרה את הכסף, אזי ישלם הוא לו קמעא קמעא את הסכום הזה, באותו מעמד נכנס לפתע שליח הדאר לבית הרב, והביא לו מכתב באחריות שבא מירושלים. הרב פתח את המכתב, ומצא בו את הארבע מאות זהובים ששלח לרבינו זיע"א, צהלו

פניו ומסרם תיכף לבעל האשה. האיש התרגש מאד, ובקש מהרב שיגיד לו גם מה שהרב זוננפלד כותב במכתב המצורף, אז הקריא לפניו הרב כדברים האלה: קבלתי את מכתבו יחד עם הכסף, אולם מכיון שמע"כ כותב שאשה מסרה לו זאת, חושש אני אולי עשתה זאת מבלי רשות בעלה. הנני משיב לו חזרה את הכסף, בבקשה למסרו חזרה להאשה. אולם כמובן שלא מעטתי בשביל כך למלא את בקשתה בדבר התפילות שתפקד, ויה"ר שהתפללות תקובלנה". עיני הרב ועיני בעל האשה זלגו דמעות."

עיקרון זה לא לקבל מאשה בלי הסכמת בעלה היה מקובל אצל מורנו, לא רק לגבי אחרים, אלא אפילו מאחותו היחידה 'יעטל', הקפיד שלא לקבל אלא בהסכמתו המפורשת של הבעל, כפי שהוא כותב באחד ממכתביו לאחיו ר' שמואל: "כתיבתך שימחה אותי מאד, את החבילה מאחותנו היקרה קבלתי ע"י מר פאפנהיים, אבל את סכום הכסף שהכיל לפי השערתי כ-1500 כתרם לא הסכמתי לקבל, כי סכום כזה הוא גדול מדי עבורה, וביקשתי ממר פאפנהיים להחזירו לה,



בירושלים, ידוע ידעתי את מצוקתו הכלכלית הקשה של הרב זוננפלד, וביחוד את מצוקת בני משפחתו שסבלו מעוני ומחוסר כל. כשהגעתי לירושלים דרכי הראשונה היתה אל הרב זוננפלד, לראות את פניו הקדושות, לדרוש בשלמו, והעיקר, למסור לו את הסכום הגדול שהצלחתי להשיג עבורו אחרי מאמצים קשים.

אחרי שיחה נימוסית ראשונה ושאלת שלום הדדית, הוצאתי מאמתחתי את הצ'ק הגדול, והושטתי אותו להרב זוננפלד, בהסבירי לו את מטרת הסכום, ואת הזכות הגדולה שנפלה בידי להביא לו את הסכום הנכבד הזה שבודאי יקל על מצוקתו הכלכלית ועל מצוקת בני משפחתו הרב זוננפלד נשאר שליו ורגוע ובקול שקט והחלטי הצהיר "אינני לוקח!". ברגע הראשון לא תפסתי את כוונתו, והתחלתי לגמגם ולתמוה "מה פירוש? הלא זו קרן מיוחדת לאנשי רוח ומיועדת למטרה זו, ובהסכמת כל חבר הנאמנים הבאתי למורנו את הסכום, ואין לך מציאה כשרה מזושהושגה בדרך הלגלית ביותר!"

"אין זה בשבילי ואינני לוקח", היתה תשובתו ברורה והחלטית. במבוכתי, פניתי לבית יו"ר העדה הרב ר' ראובן שלמה יונגרייז, סיפרתי לו את כל העניין, והפצרתי בו שישפיע על הרב לקבל את הכסף, הרב יונגרייז, בידעו את דרכו של הרב, לא נתן לי סיכויים רבים להצלחתי, אבל משום כבודי ניאות לבוא אתי לרב ולהסביר לו כמה שהעניין כשר וחלק, ואדרבה, בזה מתגשמת מטרת הקרן בצורה הגאונית ביותר וגם מצילה את משפחת הרב ממצוקתה. גם השתדלותו של הרב יונגרייז לא נשאה פרי, ונאלצתי באין ברירה להחזיר את כל הכסף לאמסטרדאם".

ועתה, הבנמצא כזה איש אשר טוהר הנפש ואצילות הרוח בו בין כל החברה המתקדמת שלך?!" הלורד סמואל נתרגש מאד למשמע הסיפור, וקרא אלי את ה"ליידי", וביקש ממני לחזור באזניה על כל הסיפור. הליידי הביעה את משאלתה לראות במו עיניה עוד באותו היום את האישיות המופלאה הזאת, ועם תום המסיבה פנתה עם כל מלוויה לעבר "בתי מחסה" אשר בעיר העתיקה של ירושלים". (האיש על החומה)

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם (ג'ל)

בגמרא במנחות דף קי ע"ב, מבואר שריש לקיש למד מפסוק זה ש'כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם', ואילו רבא למד מהפסוק ש'כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם'. הבה נעיין! במה נחלקו ריש לקיש ורבא? מה ההבדל אם הלומד תורת הקרבנות נחשב כאילו הקריב את הקרבנות, או

שאינו צריך להקריב אותם? הרי מאמרם נסוב על הזמן הזה, שבעוונותינו הרבים חרב בית מקדשינו ואין אנחנו יכולים להקריב קרבנות, ובמקומם, הציעו לנו חז"ל ללמוד את תורתם. א"כ מה הוסיף רבא על דברי ריש לקיש, שזה לא נחשב כאילו הקריב קרבן, אלא שאינו צריך להקריב קרבן? הרי לדברי שניהם העיקרון הוא שווה, שבזה"ל לימוד תורת הקרבנות הוא במקום ההקרבה!?

דברים נפלאים נמצא על כך במאמר 'תורה אור' למרן ה'חפץ חיים' זי"ע: כאשר חז"ל משווים דבר למשנהו, כל העושה כך כאילו עשה כך, הדבר שעושה בפועל הוא פחות חשוב, אלא שחידשו שגם אם הוא עושה דבר אחר הדומה לו, נחשב כאילו עושה את הדבר המקורי, אבל החשיבות העליונה היא עשיית הדבר המקורי.

לדוגמא: 'כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה', עבודת עבודה זרה היא החמורה, אלא שגם אם הוא כועס נחשב כאילו עושה דבר הדומה בחומריתו למקור. דוגמא נוספת: 'כל הממלא גרונו של תלמידי חכמים יין, כאלו מנסך על גבי המזבח', ניסוך ע"ג המזבח הוא העיקר, והממלא גרונו של תלמידי חכמים יין, גם נחשב כאילו עושה את העיקר.

אם כן, מבאר ה'חפץ חיים' בדברי ריש לקיש, ש'כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה וכו' משמע, שמעלת הקרבת הקרבן היא מעולה וחשובה יותר, אלא שכיון שבית המקדש חרב ואין באפשרותנו לעשות זאת, תיקנו חז"ל שגם לימוד תורת הקרבן - נחשב כאילו הקריב קרבן, אבל ודאי שההקרבה עצמה חשובה ומעולה יותר...



רבא בא לחדש, שבלימוד תורה אין זה כך, אלא מעלת לימוד התורה היא נעלית יותר מההקרבה עצמה, כי עיקר תיקון העולם הוא בלימוד התורה, והוא נעלה יותר מכל מצוות התורה, ועל כן אומר רבא, שכאשר לומד תורת עולה, או כל קרבן אחר, הוא כה נעלה, עד כדי כך שאינו צריך את ההקרבה עצמה...

ה'חפץ חיים' מביא אות שהאמת איתו, כי כך מצא במדרש הנעלם פרשת וירא: 'בטלו הקרבנות לא בטלה התורה, האי דלא איעסק בקרבנות ליעסק בתורה ויתנהיג ליה יתיר', כי אור התורה עולה על הכל, ועל כן לימוד ענייני הקרבנות מועיל יותר מההקרבה עצמה.

אלא, ממשיך ה'חפץ חיים' בדבריו הנשגבים, שבזמן שביית המקדש היה קיים, כיון שאפשר לקיים את הקרבנות במעשה ממש, גזרה התורה שאין לנו רשות להיפטר מהם ע"י לימוד עניינם, והרי הם ככל המצוות המעשיות, שהתורה חפצה בעשייתן, אבל בזמן הזה שאי אפשר לקיימם במעשה, חזרנו אל שורש התיקון של הקרבנות, שהוא ע"י לימוד התורה שלהם, והוא נעלה יותר מההקרבה עצמה.

למדנו מדברי ה'חפץ חיים' המבהילים, שכן הוא בכל מצווה, לימוד תורה מענייני המצוה, הוא נעלה ונשגב יותר מקיום מעשה המצווה, אלא שבעולם המעשה גזר עלינו מלך מלכי המלכים שעלינו לתקן את המצוה ולקיימה במעשה, ואין לנו רשות להיפטר מעשייתה רק ע"י לימוד תורתה.

בהזדמנויות רבות היה ה'חפץ חיים' אומר: "היצר הרע יאפשר לאדם לעסוק בכל המצוות, ובלבד שלא ילמד תורה...", ועל פי דבריו במאמר 'תורה אור' הנזכר, שלימוד התורה נעלה מכל המצוות והוא עיקר תיקון העולם, יבנו דבריו, כי על כן יתאמץ היצר הרע



להפריע לאדם מלימוד תורה, יותר משאר מצות התורה, כי הוא חושב יותר...

לאחר נישואיו היה ה'חפץ חיים' לומד בשקידה עצומה ובהתמדה נפלאה. יום אחד באה הרבנית לבית המדרש וזעקתה בפיה: "ביתנו הדל ריק מכל דבר מאכל... החנווני כבר לא מסכים לתת לנו מוצרים בהקפה... ואין לנו לחם לי הטף!..."

ה'חפץ חיים' קם ממקומו, ונע בבית המדרש אנה ואנה. הוא לא אמר לרעייתו דבר, הוא הבין אל לבה ואל מצוקתה, הרי לא לחינם באה עד בית המדרש והפסיקה אותו מלימודו, כנראה שהמצוקה באמת נוראה! ואז, נשא ה'חפץ חיים' עיניו אל על ואמר, כאילו הוא מדבר אל היצר הרע: "לא יעזור לך שום דבר, אני מהגמרא לא אסתלק!..."



לאור הדברים הנשגבים של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע על חשיבות לימוד התורה, נספר נפלאות על ידיעת התורה העצומה שלו, עם שקיעותו העמוקה בלימוד התורה. וכך סיפר הרב מחרקוב, הגאון רבי אברהם משה סלומון זצ"ל, למרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל:

פעם נלוויתי אל מרן ה'חפץ חיים' זי"ע בפגישתו עם מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל. רבי חיים עמד בתפילת שמונה עשרה כשפניו אל הקיר, וה'חפץ חיים' המתין שיסיים את התפילה. כשרבי חיים אחז ב'אלוקי נצור', נכנס לפתע אדם לחדר וניגש לרבי חיים, כשפניו עדיין היו לכיוון הקיר: "רבה, יש לי שאלה, למה רוב האיבעיות בש"ס לא נפשטו...?" רבי חיים סיים את התפילה, פסע לאחוריו, הסתובב אל השואל ואמר לו: "זה לא נכון, רוב האיבעיות בש"ס כן נפשטו!"

ה'חפץ חיים' ישב, שמע את השאלה ואת התשובה, דיבר עם רבי חיים על מה שהיה צריך לדבר ושלשמו הוא בא אליו, נפרד ממנו ויצא לדרכו חזרה...

בכל הדרך חזור - מספר הרב מחרקוב - ה'חפץ חיים' שתק... והיה הדבר לפלא, תמיד הוא היה רגיל לדבר עם מלוויו בדברי תורה, דברי התעוררות ומשלים, ועתה הוא יושב שותק ומהורהר, כך היה כך הנסיעה, גם כאשר עברו מרכבת אחת לשניה, ה'חפץ חיים' שותק...

לפתע, פלט ה'חפץ חיים' מפיו הקדוש: "אוי! רבי חיים הוא גאון!...", או אז הבנתי - מספר הרב מחרקוב - את פשר שתיקתו של ה'חפץ חיים! הוא עבר על כל הש"ס, ובדק אם אכן רוב האיבעיות בש"ס נפשטו, והנה עתה הוא מצא שאכן רבי חיים צודק והוא גאון, רוב האיבעיות בש"ס נפשטו!..."

ושוב מעשה, אודות ידיעת התורה של מרנא ה'חפץ חיים' זי"ע. סיפר עד ראייה, שהיה בזמנו בחור בישיבתו של ה'חפץ חיים' זי"ע, להגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל: בוקר אחד, בשנת תרצ"ב, שנה לפני פטירתו, ישוב היה ה'חפץ חיים' עטור בטלית ותפילין אחרי תפילת שחרית, ומחמת זקנותו המופלגת היה נראה כמנמנם. אחד האברכים נגש אליו וביקש לשאול משהו בלימוד. ה'חפץ חיים' נענע לו בראשו לאות הסכמה, והשואל הציג בפניו סתירה בדברי רבי אליעזר מגמרא אחת לגמרא אחרת. "עיינתי בדבר רבות" - אמר השואל ל'חפץ חיים' - "ועלה בדעתי ליישב את הסתירה...", והחל להרצות בפני ה'חפץ חיים' את אשר הגה ליישב הסתירה.

לאחר שסיים, ננער ה'חפץ חיים' מנמנומו וביקש מהשואל לחזור שוב על הקושיא. הפעם, קיבל השואל אומץ, ואחר שבפעם הראשונה הציג הסתירה והיישוב באימה גדולה, הציג אותם שוב בביטחון יותר, וה'חפץ חיים' האזין בקשב רב עד שסיים את דבריו...

כשסיים, אמר לו ה'חפץ חיים': "נדמה לי שבגמ' השניה שמשם אתה מקשה את הסתירה, זהו לא רבי אליעזר אלא רבי אלעזר..."

ויהי הדבר לפלא, האברך עסוק עתה בסוגיא, ועולה בידו סתירה... ואילו ה'חפץ חיים' ממרומי גילו, בלא שהגמרות מונחות לפניו, מפטיר בפשטות: 'זהו לא רבי אליעזר זהו רבי אלעזר'...

ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ה' ביד משה (הלכה)
"להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל" (רש"י).

מעשה היה בשני בחורים מישיבת מיר שהוצרכו לעבור ניתוח. אמר להם רבם הגה"צ רבי ירוחם הלוי זצ"ל: סעו לעיר פלונית, ופנו שם לבית הרפואה. אם יקבעו שיש צורך בניתוח עמדו על כך שפרופסור פלוני ינתח, הוא ולא אחר. בדרככם סורו לעיירה ראדין ובקשו ברכה מצדיק הדור ה'חפץ חיים'. אל תעזבו את המקום מבלי לקבל ממנו ברכה.

נסעו השניים, ירדו מהרכבת והמשיכו בכרכרה לראדין. כשהגיעו נמסר להם שמפאת חולשתו הרבה אין ה'חפץ חיים' מקבל מבקרים. האחד ביקש להמשיך, אך רעהו התעקש. "הרב אמר שלא לעזוב את המקום עד לקבלת ברכה".

המתינו בדריכות. מועד צאת הרכבת הבאה קרב ובא, וגם הדרך לתחנה אורכת זמן. נלחץ האחד, אך חברו לא ויתר. לפתע נפתחה הדלת. אפשר להיכנס. נכנסו השניים, ביקשו והתברכו, מיהרו ומצאו כרכרה והגיעו לתחנת הרכבת ברגע האחרון.

נסעו לבית הרפואה ועברו סדרת בדיקות. נקבע שעליהם לעבור ניתוח. אמרו הבחורים: "אך ורק בידי פרופסור פלוני". נענו הם שאותו פרופסור נסע לוועידה רפואית ואין יודעים מתי ישוב. הניתוח דחוף, וסגנו מיומן לא פחות. בסודי סודות הוסיפו, שהפרופסור אינו צעיר עוד, וסגנו הוא הכובב העולה, ולמעשה יש להעדיפו.

האחד השתכנע, והשני בשלו. הרב אמר פרופסור פלוני, והוא נחוש להמתין לשובו. האחד נכנס לניתוח והשני המתין. לא שינה דעתו. גם כשנתבשר שניתוח חברו הצליח למעלה מן המשוער, חיכה עד לשוב הפרופסור ונותח על ידו. בינתיים חל סיבוך במצב חברו. הניסיונות לייצוב המצב לא הועילו, והשני שהחלים בינתיים מניתוחו השתתף בהלווית חברו, ל"ע.

הגיעו הדברים לאוזני רבי ירוחם, שנשאל - האמנם צפה מראש את הסיבוך? כלום רוח הקודש יש כאן? ואולי באמת הסגן נופל מרמתו של הפרופסור?

נענה ואמר: "אין כאן אלא סוד אחד: זה ציית וזה לא".
(אור דניאל)

פרשת פרה

פרשת פרה, היא הפרשה השלישית מד' פרשיות.

זמנה: לעולם נקראת בשבת לפני פרשת החודש, כסדר שהיה במדבר, שריפת הפרה שבאה לטהר את ישראל שנטמאו טומאת מת, בכדי שיכלו לטהר ולהקריב הפסח כשהם בטהרה, ורק אחרי שנטהרו, לימדו אותם את הלכות פסח, ובקריאה אנו מתפללים שיהיה עלינו ה' במהרה את אפר הפרה ויטהר אותנו ויגאלנו (משנ"ב תרפה ס"ק א).

מקור לחיוב קריאה בזמן הזה

לפי שבפרשת פרה (במדבר פרק י"ט) כתיב פעמים "לחוקת עולם", אחד בפסוק י"א ואחד בפסוק כ"א, אחד ללמד שגם בזמן

הזה אפשר לטהר באפר פרה, ואחד כדי ללמד שגם בזמן הזה יש חיוב קריאה (ערוה"ש תרפה ז).

טעם קריאתה: כדי להודיע לעם שייטהרו באפר הפרה, לפי שבר"ח ניסן מתחילים הרחוקים לעלות לירושלים, ועוד שדורשים בלכות הפסח קודם הפסח ל' יום, לכן קוראים בפרשת פרה הלכות טהרה ודיני הזאה, כדי שילמדו ישראל לטהר עצמן לפני פסח ויעשו פסח בטהרה (מטה משה).

ואף שבזמננו אין לנו בית מקדש, מ"מ לא בטלה תקנה זו וזכר למקדש, ועוד שקוראים פרשה זו להתפלל לפניו יתברך שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה (לבוש תרפה משנ"ב ס"ק א).

חיובה מדרבנן או דאורייתא

בחיוב פרשת פרה נחלקו הפוסקים, האם קריאה זו חיובה מהתורה כפרשת זכור, או שחיוב זה מדרבנן, כמו שקלים והחודש, נפק"מ האם נשים חייבות לשמוע פרשה זו.

השו"ע (קמו ב, תרפה ז) כתב בשם יש אומרים שחיובו מדאורייתא, וכן הביא בתרומת הדשן (סימן קט) בשם התוס' בר"ה

(יג, א), ומיהו המשנ"ב (תרפה ס"ק טו) כתב "והרבה אחרונים כתבו שפרשה זו אינה מדאורייתא".

מתוס' שנ"ץ (ברכות יג, א) משמע דהווי מדרבנן, שכתב "דאין שום קריאה מדאורייתא רק פרשת זכור", וכן משמע בתשובות מהרי"ל (סימן קפב) שלא הזכיר מדאורייתא אלא פרשת זכור, וכן כתב הרא"ם (סימן ב) שפרשת פרה מדרבנן, לפי שאין טעם בקריאה מדאורייתא

וגם מי יודע היכן רמיזה (הובא במג"א תרפה א), [וכן האריך השל"ה (ריש מגילה דף רסו) שפרשת פרה אינה מדאורייתא, וכן כתב הב"ח (תרפח א)].

למעשה: מכיוון שיש שיטות שקריאתה מדאורייתא, לכתחילה יש לשמוע גם פרשה זו עם כל הדקדוקים (עיין מועדים וזמנים ח"ב סימן קסח).

נשים בשמיעת פרשת פרה

גם לסוברים שפרשת פרה היא מדאורייתא, אין חיוב על הנשים לשמוע, לפי שמצוות טהרה בפרה אדומה חלה על האנשים ולא על הנשים (מועדים וזמנים ח"ב סימן קסח).

טעם אחר: לפי שהווי מצוות עשה שהזמן גרמא, שזמנה דווקא לפני חג הפסח, כדי שישאל יהיו טהורים לרגל, ומצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות.

סדר הקריאה

מוציאים ב' ספרי תורה, באחד קוראים שבעה קראים בפרשת השבוע, ובשני קוראים מפטיר פרשת פרה מתחילת פרשת חוקת (במדבר י"ט, א') עד (פסוק י"ז) "תטמאו עד הערב", והטעם: לפי ששם נתבארו כל דיני פרה אדומה.

הפטרה

מפטירים ביחזקאל (פרק ל"ו, ט"ז - ל"ו ל"ח) "ויהי דבר ה' בן אדם" עד "אשר דיברתי ועשיתי". והטעם בהפטרה זו, לפי שבנבואה זו נאמר (פסוק כ"ה): "וזרקתי עליכם מים טהורים" ובערוה"ש כתב "לפי שהנביא הוכיחם על טומאתם, לכן קבועה לפרשת פרה שמטהרת את הטמאים" (ערוה"ש תרפה ו).

סיום ההפטרה: הספרדים מסיימים בפסוק לו "אני ה' דברתי ועשיתי", והטעם: לפי שעד פסוק זה יש כ"א פסוקים, שהוא מספר הפסוקים שצריך לקרוא לכתחילה בהפטרה (כמבואר טוש"ע רפד א).

ובני אשכנז: ממשיכים עוד ב' פסוקים עד (פסוק ל"ח) "וידעו כי אני ה'", והטעם: לפי שהוא סוף העניין שם (ערוה"ש שם).

פרשת החודש

מתקנת חכמים שבת הסמוכה לניסן, או אם חל ראש חודש ניסן בשבת, קוראים פרשת 'חודש' בספר שמות פרשת בא (י"ב, א'): "החודש הזה לכם".

פרשת החודש, היא הפרשה הרביעית מד' פרשיות. חיוב קריאה פרשת החודש מדרבנן (משנ"ב תרפה ס"ק א). הטעם שנקראת סמוך לניסן: כדי לקדש את חודש ניסן כדכתיב (שמות י"ב, א') "החודש הזה לכם ראש חודשים" (משנ"ב תרפה ס"ק א).

טעם התקנה

כדי לקדש ולהחשיב את החודש הזה, מפני חשיבתו של חודש זה שכן כתבה התורה (שמות י"ב, א') "החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה" שהוא ראש השנה לרגלים (משנ"ב תרפה ס"ק א).

טעם אחר: להודיע לעם שפסח קרב ובא, ושיכינו עצמם

לעליה לרגל, שחמורה עליה לרגל בחג הזה יותר משלושת הרגלים, לפי שיש בה קרבן פסח (אבודרהם סדר הפרשיות).

בשבת: הטעם

שתקנו לקראותה בשבת, לפי שאז נמצאים כל הציבור. לפי שבשבת כל העם בטלים ממלאכתם ונאספים לבית המדרש, ואילו בחול לא שכיח רבים בבית הכנסת, ועוד חששו בחול מפני ביטול מלאכה (עיין מועדים לשמחה פרשת



הפרות האדומות ברפת ב'שילה' הקדומה, בארץ ישראל

שקלים סימן ה).

סדר הקריאה

מוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים שבעה קראים בפרשת שבוע, ובמפטיר קוראים בפרשת החודש (שמות י"ב, א') מ"החודש הזה לכם" עד (פסוק כ') "בכל מושבותיכם".

הפטרה

בני אשכנז: מפטירים בנביא יחזקאל (פרק מ"ה פסוק ט"ז): "כל העם הארץ יהיו על התרומה", ומסיים בפרק מ"ו בפסוק י"ח "ולא יקח", ששם מבואר משפט הנשיא והעם עם קרבנותיהם לעתיד לבוא.

בני ספרד: מפטירים ביחזקאל (פרק מ"ה פסוק י"ח) "כה אמר השם אלוקי" ומסיימים (פרק מ"ו פסוק ט"ו) "ועשו את הכבש". (הרב יהודה לב שליט"א - מח"ס 'לב המועדים' | הובא ב'דרשו')

מכירת והשכרת מחשבים ונטסטיקים
מעבדת תיקונים מקצועית במקום

מחשבים ונטסטיקים על פי ההלכה
שכט אמרים 7, כוד (אחיסקין) | משלוחים לכל הארץ
es0583292679@gmail.com | 058-32-92-679

אנא הרבו בתפילה ולימוד תורה לרפואתם השלמה של רבי עמרם בן שמחה, ואורה בת ברכה, בתושח"י

העלוך השבוע נתרם על ידי יהודי יקר החפץ בעילום

חומלך לקבל את העלון מידי שבוע במייל: aa0534153385@gmail.com

להפצה בחינם, להערות, תרומות, פרסומות והנצחות: 0534153385 מייל: aa0534153385@gmail.com